

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาเพื่อครูประจำการ มีความจำเป็นและสำคัญทัดเทียมกับการผลิตครูใหม่เป็นวิธีการพัฒนาระบบการศึกษาของการฝึกหัดครู มีการให้การศึกษาแก่ครูทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อแสวงหาแนวทางที่ถูกตองในการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของสังคมและท้องถิ่น ในแต่ละสมัยคือนักการศึกษาเสนอแนวคิดและผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพในแก่ครูประจำการ เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมผลงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

ความหมายของการศึกษาระหว่างประจำการ (In - Service Education)

การเตอร์กูท (Carter V. Good) ได้ให้นิยามว่าการศึกษาระหว่างประจำการ (In - Service Education) มีความหมายรวมถึง ความพยายามทั้งสี่ของเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ ในอันที่จะส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานอยู่ในโรงเรียนได้เกิดความงอกงามและพัฒนาการทางวิชาการ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ อันเหมาะสม¹

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris) ได้อธิบายว่า การศึกษาของครูประจำการ (In - Service Education) หมายถึงกิจกรรมหนึ่งมวลที่จัดขึ้นเพราะ

¹ Carter V. Good, Dictionary of Education (New York: McGraw Hill, 1959), p. 288.

เพื่อปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา¹

แฮส ซี เกลน (Haas C. Glen) ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ ว่า หมายถึงกิจการต่าง ๆ ซึ่งประกอบอาชีพได้มีหรือได้นำในระหว่างปฏิบัติงาน อันเป็นหน้าที่ของตนอยู่เพื่อให้การทำงานของตนได้ผลดียิ่งขึ้น²

บุญชม ไชยโกมี ได้กล่าวถึงการศึกษาระหว่างประจำการของครูว่าหมายถึงกระบวนการที่ครูได้มีกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยทำให้ครูเกิดมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถ ความคิดเห็น ทศนคติ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ทำให้มีสมรรถภาพในการสอนและการปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดียิ่งขึ้น³

ความมุ่งหมายของการศึกษาระหว่างประจำการ

บีวลาห์ ซี ดัท (Beulah C. Dutt) ได้สรุปความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อครูประจำการดังนี้⁴

1. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คณะครู ผู้บริหาร ผู้ตรวจการศึกษา ครูใหญ่และบุคคลอื่น ๆ ในระบบโรงเรียน ใฝ่ร่วมกันศึกษาเพื่อแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ทางการศึกษา ตลอดจนทำการค้นคว้าวิจัยในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการสอน อันจะเป็นการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ครู

¹Ben M. Harris, In-Service Education; A Guide to Better Practice, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1969, p. 2.

²Haas C. Glen, "In-Service Education Today," In-Service Education, The Fifty-Sixth Yearbook of the National Society for the Study of Education, (Chicago: The University Chicago Press, 1957), p. 13.

³บุญชม ไชยโกมี, การส่งเสริมการศึกษาระหว่างประจำการของครูประถมศึกษ (ขอนแก่น: โรงพิมพ์วิริภักดิ์, 2513), หน้า 21.

⁴Beulah C. Dutt, Instruction and Research in Education Administration, (Central Institute of Education, Delhi University 1961), p. 12-13.

2. เพื่อช่วยเหลือนักเรียนใหม่ที่จะพบกับงานที่ใหม่ในอาชีพครู
  3. เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องขั้นพื้นฐานการเตรียมครู ที่ได้ศึกษามามาก่อนมาเป็นครูประจำการ ซึ่งอาจจะยังไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพครู จำเป็นจะต้องได้รับความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่พบในขณะปฏิบัติงาน
  4. เป็นเครื่องมือของครูและผู้บริหารในการสร้างทักษะการแก้ปัญหา และสร้างทัศนคติอันพึงปรารถนา รวมทั้งก่อให้เกิดความสำนึกในความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
  5. ช่วยให้ความรู้ ความเข้าใจ และปรับปรุงวิธีสอนให้เกิดประสิทธิภาพ
  6. ช่วยให้ความรู้ เกิดความเข้าใจ สังคมและวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลงว่าเป็นอิทธิพลต่อการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน
  7. ช่วยให้ความรู้และมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูได้เตรียมการอย่างเหมาะสมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
  8. เพื่อช่วยให้สถาบันการฝึกหัดครูได้ปรับปรุงการฝึกทักษะในการเป็นครูให้เหมาะสมทั้งในค่านิยม คุณภาพ ความสนใจ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่พึงปรารถนา
  9. ช่วยพัฒนาลักษณะการเป็นผู้นำที่ดีของครูในโรงเรียน ซึ่งครูจะต้องกล้าบทบาทเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
- นอกจากนี้ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์ ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาของครูประจำการที่กรมการฝึกหัดครูจัดให้ศึกษา คือ

1. เพื่อพัฒนาครูประจำการให้สามารถศึกษาสิ่งแวดลอมในการทำงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับหน้าที่ทางการศึกษาของตน
2. เพื่อให้ครูประจำการนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนประจำวัน

3. เพื่อพัฒนางานด้านการฝึกงานของนักศึกษาครู ให้ตรงตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น โดยความร่วมมือของครูประจำการ

4. เพื่อเปิดโอกาสการฝึกหัดครูช่วยเพิ่มวิทยฐานะแก่ครูประจำการ โดยให้การฝึกหัดครูเป็นขบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

5. สถานฝึกหัดครูจะคงบริการผู้ประกอบอาชีพครู ในด้านวิชาการ โดยจัดสาขาเพื่อดำเนินการในค่านนี้¹

ประเทศที่มุ่งมั่นที่จะปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมคุณภาพของครูผู้สอน เชื่อกันว่าถ้าครูที่ขาดคุณวุฒิและประสบการณ์ ถ้าได้รับการฝึกอบรมให้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถขึ้นแล้ว จะช่วยให้คุณภาพของการศึกษาในประเทศสูงขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาระหว่างประจำการ

การฝึกหัดครูก่อนประจำการเป็นการเตรียมบุคลากร เพื่อที่จะเข้าปฏิบัติงานในระบบการศึกษาเมื่อครู เขาสประจำการแล้วก็ตามจำเป็นจะต้องเพิ่มความรู้ความสามารถให้แก่ครูประจำการ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันจะเห็นว่า ครูยังไม่ได้รับความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอ นอกประจำการ ประกอบกับความเจริญทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านตัวครูก็มีงานสอนและงานอื่นที่นอกเหนือจากงานสอนหลายประการ จึงทำให้ครูไม่มีเวลาเพียงพอที่จะปรับปรุงตนเองทางด้านวิชาการ

¹ สวัสดิ์ ทรัพย์จำนงค์, การพัฒนาการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาประเทศ (พิษณุโลก: วิทยาลัยครูพิษณุโลก 2520), หน้า 194.

การจัดโครงการอบรมติดต่อกันเป็นระยะ ๆ เป็นของจำเป็นเพราะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงตนเองให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าทางความรู้และวิธีการทำงานใหม่ ๆ อยู่เสมอ นอกจากนี้จะต้องปรับความเข้าใจกันใหม่ว่า ครูที่มานโรงเรียนการฝึกหัดครู แท้เพียงระยะเวลาอันสั้นจึงไม่ใช่ "บุรุษนาถการ" เป็นแต่เพียง "ครูใหม่" ที่โดดเด่น การอบรมและฝึกฝนมาระยะหนึ่ง เพื่อช่วยให้ครูเริ่มมีความมั่นใจและประสบความสำเร็จ เมื่อออกทำการสอนและการที่จะเป็นครูจริง ๆ ใดนั้น ครูจะต้องปรับปรุงความรู้ทางวิชาการให้คงงามอยู่เสมอ¹

จากการประชุมรัฐมนตรีศึกษาขององค์การยูเนสโก (UNESCO) ในภูมิภาคเอเชียเมื่อวันที่ 22 - 29 พฤศจิกายน 2508 ได้เสนอแนะในด้านการปรับปรุงคุณภาพครูในส่วนที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่ครูประจำการไว้ว่า

ข้อ 3 การอบรมครูประจำการ (In-Service Training) เป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นวุฒิครูให้สูงขึ้น ในเรื่องนี้มีแบบแผน 3 อย่างคือ

3.1 ให้ครูได้มีโอกาสปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

3.2 สนับสนุนให้ครูที่มีวุฒิเก่าหรือครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมีโอกาสเพิ่มวุฒิให้สูงขึ้น

3.3 ช่วยให้ครูที่มีวุฒิได้ปรับวุฒิของตนให้สูงขึ้น²

¹ กรมการฝึกหัดครู, การฝึกหัดครูและขบวนการเอกสากรมการฝึกหัดครูสำหรับปีการศึกษาระหว่างชาติ 2513 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513), หน้า 10.

² UNESCO Conference on Ministers of Education and Ministrater Responsible for Economic Plannings of Member States in Asia, Prospective of Education in Asia (Bangkok: UNESCO), 1965 p. 108-110.

แมต มอห์ ร็อล์ฟ (Mas Moh Rifai) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของ ครูที่จะต้องมี การศึกษาระหว่างประจำการไว้ว่า ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในระบบ โรงเรียน คุณภาพของการดำเนินงานในโรงเรียนจะดี เฉลยเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ คุณภาพของครู การศึกษา ก่อนประจำการสำหรับวิชาชีพนั้นอาจกล่าวได้ว่า ไม่เคยที่จะ สมบูรณ์ครบถ้วนทุกอย่าง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องของวัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ครูจะคงตระหนักถึงความจำเป็น ที่จะคงปรับปรุงสมรรถภาพของวิชาชีพของตนอยู่เสมอ เพื่อที่จะได้ไม่ล้าหลังความ ก้าวหน้าของชุมชน¹

นอกจากนี้ อี. ไพเรส (E. Pires) ได้ชี้ให้เห็นว่าการส่งเสริมคุณภาพของ ครูโดยให้การศึกษาในระหว่างประจำการนั้นมีความจำเป็นเพราะ

1. เป็นการช่วยให้ครูประจำการ ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบซึ่งเป็นงานที่ สดุดีซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นการช่วยให้ครูเป็นผู้นำที่ก่อความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของ วิชาการ และวิวัฒนาการของทฤษฎีทางการศึกษา ตลอดจนด้านวัฒนธรรมโดยทั่วไป
3. เป็นการส่งเสริมให้ครูได้ขยายความรู้ของตนเอง ทั้งในแนวกว้าง และแนวลึก²

¹ Mas Moh Rifai, Programmes of In - Service Teacher Education for Elementary Teachers in Quezon City, Submitted to the Asian Institute for Teacher Educator, University of the Philippines; Eight Institute for Key Teacher Educators (6 July - 5 October 1972), p. 1-2.

² อำนาง จันทรแป้น, "การศึกษาของครูประจำการ," ศึกษาศาสตร์สาร 1 (มกราคม - มีนาคม 2521) อ้างจาก E. Pires, A Study of the In - Service Training of the Primary School Teachers In Asia (Bangkok, n.d.)

หลักและวิธีการในการให้การศึกษาแก่ครูประจำการ

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนและระบบการศึกษาเกิดขึ้นอยู่เสมอ ซึ่งครูควรจะปรับปรุงตนเองในด้านวิชาการ ให้มีความรู้ทันสมัย มีแนวคิดกว้างขวาง หมั่นศึกษาค้นคว้า ใฝ่หาความรู้ นำมาปรับปรุงการเรียนการสอนและงานในหน้าที่ หลักในการให้การศึกษาแก่ครูประจำการจึงควร เป็นสิ่งที่กระทำต่อเนื่องกันและมีใช้กันไปเพื่อปรับวุฒิให้สูงขึ้นเท่านั้น แต่การศึกษาของครูประจำการจะทำให้ครูประจำการมีความรู้และทักษะทันต่อสภาพ เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง งานให้การศึกษาแก่ครูประจำการจึงควรกระทำอยู่ในวงการศึกษาทุกระดับ โดยให้มีหน่วยงานรับผิดชอบ มีบุคลากรและงบประมาณในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะผู้ที่จะเป็นผู้รับผิดชอบวางนโยบาย แนวปฏิบัติ การดำเนินงาน จึงควร เป็นผู้ที่อยู่ในวงการศึกษาที่มีความเข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูประจำการ ซึ่งบุญชม ไชยโกษี ได้ให้ทัศนะ เกี่ยวกับการศึกษาของครูประจำการว่าเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความเจริญงอกงามทางด้านวิชาการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงการเรียนการสอนและจะเป็นปัจจัยให้ครูได้ปรับปรุงตนเองโดยมีหลักการ ดังนี้

1. การส่งเสริมการศึกษาของครูประจำการ ควรพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจของครู เพื่อให้โดยสิ่งจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

2. การให้การศึกษาแก่ครูประจำการ ควรจะเกี่ยวกับความคองการปัญหาและภาวะความเป็นอยู่ภายในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาชุมชน อนามัยและสุขภาพ การเกษตร ฯลฯ

3. การศึกษาระหว่างประจำการ ควรส่งเสริมให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการอย่างกว้างขวางทุกด้าน ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4. ควรจะได้พิจารณาถึงความแตกต่างของผู้เข้ารับการศึกษา ในด้านวุฒิ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ปัญหา ประสบการณ์ ชั้นและวิชาที่สอน ทัศนคติ รวมทั้งความพร้อมที่จะปรับปรุงตนเองทางวิชาการ

5. ควรมีการวัดผล ทดสอบและประเมินผลโดยต่อเนื่องกันและสม่ำเสมอด้วยวิธีการแบบต่าง ๆ

6. ควรมีโครงการไว้เป็นที่แน่นอนเป็นหลักฐาน¹

เจมส์ บี โคนันท์ (James B. Conant) ได้เสนอหลักในการจัดการศึกษา แก่ครูประจำการไว้ดังนี้

1. การให้การศึกษาครูประจำการไม่ควรจัดเหมือนกันทุกคน จะต้องศึกษา ความต้องการ ความจำเป็นของทั้งครูและโรงเรียน ตลอดจนทองถิ่นของครูแต่ละคน เสียก่อน

2. รายวิชาต่าง ๆ ที่จะจัด ควรจะได้พิจารณาถึงเวลาที่ครูจะเสียไปโดยไม่คุ้มค่าและดึงเอาเวลาที่จะให้แก่เด็กมากเกินไป

3. การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนแก่ครู ควรพิจารณาเมื่อศึกษาเต็มเวลา
4 ภาคเรียน ไม่ควรพิจารณาตามรายวิชาย่อย ๆ ที่จัดในแต่ละภาคเรียน²

¹ บรูซม ไชโยยี, เรื่องเดียวกัน, หน้า 23-27.

² L.R. Steig and E.K. Frederick, School Personnel and In-Service Training Practices (New York: Paker Publishing, 1969) Citing James B. Conant, The Education of American Teachers (New York: McGraw-Hill Book Company, 1963), p. 3.

ที่ ลอนปีช แคดิเฟอร์ เนีย ผู้จัดการศึกษาได้วางแนวทาง ในการจัดการศึกษา แก่ครูประจำการไว้ดังนี้

1. ผู้เข้ารับการศึกษาจะต้องมีส่วนในการวางแผน เพื่อเป็นการประกันว่า มาจากความต้องการของตัวครู
2. โครงการต่าง ๆ ที่จัดควรจะให้ต่อเนื่องกัน ไม่จัดเพียงเป็นครั้งคราว หรือจัดเพียงครั้งเดียวก็เลิก
3. โครงการให้การศึกษาแก่ครูประจำการ จะต้องเป็นโครงการที่ได้ โอกาสแก่ทุก ๆ คน ที่จะได้รับอย่างสมดุล
4. โครงการควรน่าสนใจและท้าทาย
5. ควรจะใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่
6. ควรจะใช้ทรัพยากรทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น
7. ควรนำความคิดเห็นจากแหล่งต่าง ๆ มาพิจารณาในการจัดด้วย
8. การเข้าร่วมโครงการควร เป็นไปโดยสมัครใจ
9. ต้องมีการวัดและประเมินผลโครงการทุกครั้ง¹

สำหรับวิธีการให้การศึกษาแก่ครูประจำการนับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่จะทำให้การดำเนินการประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ดังนั้น เจ. ไมเนอร์ กวินน์ (J. Minor Gwynn) ได้เสนอวิธีการที่จะให้การศึกษาแก่ครูประจำการไว้ ดังนี้

1. จัดเป็นรูปคณะกรรมการ (Committees)
2. จัดให้เรียนเป็นรายวิชา (Course Work)

¹ L.R. Steig and E.K. Frederick, School Personnel and In-Service Training Practices (New York: Parker Publishing, 1969), p. 5.

3. จัดเป็นห้องปฏิบัติการทางหลักสูตรหรือห้องสมุดหลักสูตร (Curriculum Laboratory or Curriculum Library)
4. การจัดเอกสารให้อ่าน (Direct Reading)
5. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching)
6. การไปดูงาน (Field Trip For Staff Personnel)
7. การบรรยาย (Lecture Institutes, Addresses)
8. การอภิปราย (Panel Discussion)
9. การจัดห้องสมุดวิชาชีพ (Professional Library)
10. การประชุมทางวิชาชีพ (Professional Organization and Meeting)
11. การออกวารสารคู่มือหรือคำแนะนำ (Supervisory Bulletins, Hand Book and Guide)¹

การศึกษาของครูประจำการควรมีโครงการที่แน่นอน ไว้เป็นแนวดำเนินการส่งเสริมการศึกษาให้ครู การดำเนินการควรอาศัยหลักการประชาธิปไตย การทำงานเป็นหมู่เป็นคณะ การแก้ปัญหา และหลักการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ วิธีการจัดการศึกษาระหว่างประจำการมีหลายแบบ อาจทำขึ้นสำหรับครูจำนวนมากเป็นรายกลุ่มรายบุคคล นอกจากการบรรยายการอบรมแล้ว มีกิจกรรมบางอย่างที่ครูมีโอกาสเป็นผู้แสดงความคิดเห็นเริ่มมากขึ้น เช่น การสัมมนา การศึกษาเป็นกลุ่ม การอภิปราย การทดลอง โดยมีห้องสมุดเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การศึกษากันควาของครูสะดวกยิ่งขึ้น

---

¹J. Minor, Gwynn, Theory and Practice of Supervision (New York: Dodd, Mead & Company, 1969), pp. 326-333.

บทบาทและหน้าที่ของการฝึกหัดครู

แนวความคิดเรื่องสถาบันฝึกหัดครูควรมีบทบาทสำคัญในการศึกษาอบรมแก่ครูประจำการ

บุญชม ไชยโกณี ได้สรุปแนวคิดจากการศึกษาของคณะกรรมการ The American Association of College for Teacher Education ดังนี้

1. การศึกษาระหว่างประจำการของครูและการให้บริการแก่โรงเรียน ควรจะนับเป็นส่วนสำคัญของโครงการฝึกหัดครู
2. สถาบันที่ทำการฝึกหัดครูมีหน้าที่รับผิดชอบต่อครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนทั้งหมด มีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการ
3. สถาบันฝึกหัดครูมีหน้าที่ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา ในการวางแผนและดำเนินการ เพื่อให้การศึกษาอบรม
4. สถาบันฝึกหัดครูมีหน้าที่รับผิดชอบต่อครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนทั้งหมดในเขตบริการ โดยให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่น ปรับปรุงโครงการสอน เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษาของเด็ก
5. สถาบันฝึกหัดครู มีหน้าที่จัดให้อาจารย์ที่สอนอยู่ในสถาบัน คัดสรรร่วมมือกับโรงเรียนอย่างใกล้ชิด ในการแก้ปัญหาทางการศึกษาทั้งนี้เพื่อช่วยให้อาจารย์ของสถาบันฝึกหัดครู เข้าใจภาวะความเป็นอยู่และปัญหาอันแท้จริงของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนฝึกหัดครูจะต้องประสบ เมื่อจบจากสถาบันการศึกษาไปทำการสอน
6. การดำเนินการให้การศึกษาระหว่างประจำการ อาจจะทำได้หลายแบบ คือ จัดสายการสอนตามหลักสูตรระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย จัดประชุมปฏิบัติการสถาบัน นอกมหาวิทยาลัยร่วมกับโรงเรียนจัดการให้การศึกษารวมแก่ครูด้วยวิธีต่าง ๆ

7. ควรมีงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้สถาบันฝึกหัดครูดำเนินการตามโครงการให้บริการแก่โรงเรียนได้

8. การให้การศึกษาแก่ครูประจำการและการให้บริการแก่โรงเรียน จะต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือนหรือละเลยหน้าที่การฝึกหัดครู ที่สถาบันฝึกหัดครูรับผิดชอบอยู่

9. การให้การศึกษาระหว่างประจำการแก่ครู เป็นหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาของท้องถิ่นเป็นผู้ริเริ่ม และทั้งสองฝ่ายช่วยกันวางแผนงานและดำเนินการ

10. เพื่อให้การนี้เป็นผลดีและไม่ทำงานซ้ำกัน ควรจะมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างสถาบันฝึกหัดครูและเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาของรัฐ¹

แนวทางในการจัดการฝึกหัดครูของประเทศไทย ในปัจจุบันนี้ก็เพื่อสนองความต้องการของสังคม ดังนั้นวิทยาลัยครูจึงมีบทบาทหลัก 5 ประการคือ

1. การผลิตครู
2. การศึกษาค้นคว้า
3. การส่งเสริมวิชาชีพและวิถยฐานะของครู รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา
4. การทำนุบำรุงวัฒนธรรม
5. การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม²

¹ บุญชม ไชยโกษี, เรื่องเดียวกัน, หน้า 59 - 60.

² พนม แกวกำเกิด, งานของวิทยาลัยครู." ครูปริทัศน์ 1 (สิงหาคม 2520): 6.

เจริญผล สุวรรณโชติ โคลงกล่าวถึง บทบาทในการ เตรียมครูและบทบาทในการ ส่งเสริมวิทยฐานะของครูว่า พิจารณาได้จากสมรรถภาพของการ เป็นครูที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้นการฝึกหัดครูจึงต้องกำหนดบทบาทของตน เพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพของ ผู้เรียนให้ได้ตามพฤติกรรม 3 ประการคือ

1. การฝึกฝนเพื่อการสร้างเสริมสมรรถภาพ นักศึกษาครูซึ่งจะต้องได้รับการฝึกฝนภายในสถานศึกษาสถาบันฝึกหัดครู ทั้งในภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติและในห้องทดลอง ประสมการณ

2. การปฏิบัติงานหรือการฝึกงานเพื่อเสริมสร้าง สมรรถภาพในการ เป็นครู เป็นการ เสริมสร้างสมรรถภาพภายนอกสถาบันฝึกหัดครูได้แก่ การฝึกสอนหรือการฝึกงาน ของนักศึกษาครู

ทั้งสองประการนี้เป็นลักษณะของการ เตรียมครู เพื่อออกไปสู่สังคม

3. การศึกษาต่อเนื่อง เชื่อกันว่าเสริมสร้างสมรรถภาพในการเป็นครู ซึ่ง จะเป็นการฝึกฝนครูที่สำเร็จออกไปแล้ว ภายในช่วงระยะ 4-5 ปี ครรที่สำเร็จออกไปเห็น ก็ควรจะได้รับ การฝึกฝนอบรม เพื่อให้ทราบถึงวิทยาการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมาในสังคม¹

นอกจากนี้คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ได้เสนอหลักการและ สาระเกี่ยวกับแนวทางของการผลิตครูและการให้การศึกษาแก่ครูประจำการอันเป็นหน้าที่ โดยตรงของวิทยาลัยครู โดยเฉพาะการอบรมครูประจำการใหม่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เนื่องจากครูประจำการจำนวนมากเป็นครูที่ไม่ไ้มาครฐานทางวิชาชีพ จำเป็นต้องได้รับ การปรับสภาพใหม่มีความสามารถปรับปรุงงานที่ตนทำอยู่ให้ได้ผลยิ่งขึ้น การฝึกอบรมครูประจำการดังกล่าว ไม่ควรเน้นในเรื่องการเพิ่มวิทยฐานะ หากแต่ควรมุ่งประโยชน์ในการ ปรับปรุงงานที่ทำอยู่เป็นสำคัญ ดังสาระและวิธีการต่อไปนี้

¹เจริญผล สุวรรณโชติ, "รูปแบบครูศึกษาที่ควรคำนึงในประเทศไทย".

1. เร่งรัดอบรมครูประจำการในรัฐสภาพและความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูป โดยให้วิทยาลัยครูแต่ละแห่งเป็นศูนย์กลางรับผิดชอบ ทำการฝึกอบรมครูประจำการโรงเรียนประถมและมีชยภายในเขตโคยรอบวิทยาลัยครูนั้น ๆ
2. ให้วิทยาลัยครูเล็งรับนักศึกษาภาคค่ำเปลี่ยนมาเป็นกำรอบรมครูประจำการแทน.. เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นแทนการเพิ่มวุฒิ เช่นปัจจุบัน
3. ให้เลือกสอบวิชาชุด ให้ใช้วิธีฝึกอบรมครูประจำการแทน โดยปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับงานที่ครูกำลังปฏิบัติอยู่¹

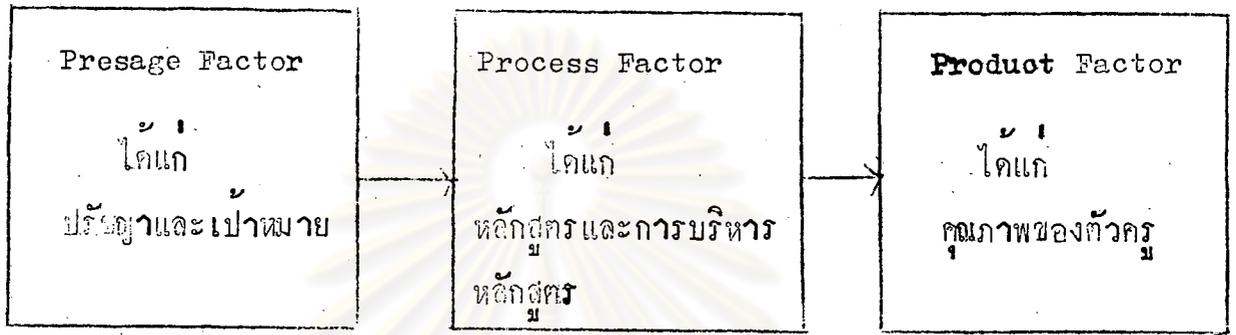
ดังนั้นการเตรียมครูเฉพาะในขณะที่ยังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนจะมีความรู้ขั้นพื้นฐานเท่านั้น ยังไม่เป็นการเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติงาน ทำให้การฝึกอบรมในระหว่างทำงานไปควบ จะเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาในการทำงาน ทั้งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและอาจจะเกิดขึ้นในภายหลัง อันมีส่วนทำให้ครูเกิดความรุความชำนาญ รวมทั้งมีทัศนคติที่ถูกต้องด้วย

การเตรียมครูสังคมศึกษาและการใ้การศึกษาแก่ครูประจำการ

งานผลิตครูนั้นต้องให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพ สถาบันการฝึกหัดครูควรจัดเนื้อหาวิชาและวิธีการสอนในลักษณะที่นักศึกษาครูจะนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนจริง ๆ ได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอุดมการณ์ของความเป็นครู ปลูกฝังศรัทธาในอาชีพครู จึงเป็นหน้าที่โดยตรงที่สถาบันการผลิตครูจะต้องมีการวางแผน เพื่อให้การศึกษาในระดับต่าง ๆ นั้นสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและการใช้ครู

¹ สภาคณบดีบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, รายงานปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการวางแผนเพื่อปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช, 2518),

ประยูร อาษานาม ไกล่ลาวถึงกระบวนการผลิตครูซึ่งเป็นการผลิตครูระดับ
วิชาชีพ เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพสูงในส่วนของ การเตรียมครูไว้ว่า ตามปกติการจัดโป
แกรมการศึกษาของครูจะคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการคือ

กระบวนการศึกษาของการ เตรียมครูก่อนประจำการ

Presage Factor หมายถึงปรัชญา เป้าหมายของการ เตรียมครู เพื่อให้
ให้มีคุณลักษณะและความสามารถที่พึงประสงค์ และรวมถึงภูมิหลังของนักศึกษาครูควย
ตัวอย่างขององค์ประกอบนี้ไคแก พื้นความรู้ ภูมิของนักศึกษาครูและ เป้าหมายของหลักสูตร
การผลิตครู เป็นต้น

Process Factor หมายถึงกระบวนการให้การศึกษาแก่นักศึกษาครูตลอด
หลักสูตร ซึ่งไคแกหลักสูตร คุณภาพของอาจารย์ บุคลากรอื่น ๆ การบริหารหลักสูตร
ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่นจะอำนวยให้นักศึกษามีคุณลักษณะและความสามารถตามเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้

Product Factor หมายถึงคุณภาพของนักศึกษาครูที่สำเร็จการศึกษา ตัวอย่าง
เช่น ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ และพฤติกรรมอันพึงปรารถนาต่าง ๆ เป็นต้น¹

¹ประยูร อาษานาม "การเตรียมครูคณิตศาสตร์: ศึกษาศาสตร์ 1 (มกราคม -
เมษายน 2520): 79.

การเตรียมครูสังคมศึกษาจำเป็นต้องยึดถือองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ คือ การกำหนดเป้าหมายของโปรแกรมการเตรียมครู (Presage factor) เป็นแนวทางในการเตรียมครู (Process factor) เพื่อให้มีสมรรถภาพ (Product factor) ตามที่กำหนดไว้ในเบื้องต้นของโปรแกรม ซึ่งจะเห็นว่าทั้งสามส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น

จรรยา คุณมี ได้ให้ความเห็นในการกำหนดเป้าหมายในการเตรียมครูสังคมศึกษาว่ากำหนดได้โดยการวางเกณฑ์ (Criteria) ว่าครูสังคมศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามโปรแกรม ควรมีมาตรฐานที่สำคัญ 2 ประการที่ควรคำนึงถึงคือ

1. ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ (Academic and Professional Knowledge)
2. ความสามารถทางวิชาชีพและเจตคติต่อวิชาชีพ (Professional Competency and attitude)

ในการขอ ครูสังคมศึกษาต้องมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง ทั้งมีบุคลิกภาพและวิธีการสอนที่ดี ความสำคัญจึงอยู่ที่วิธีการเตรียมครูของสถาบันการฝึกหัดครู ที่จะก่อให้เกิดฐานความรู้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปอันจะเป็นพื้นฐานทั่ว ๆ ไปที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ความรู้ในวิชาเฉพาะที่จะไปสอน คือวิชาสังคมศึกษาและสังคมศาสตร์
3. ความรู้ทางวิชาการศึกษาระดับวิชาชีพขั้นสูง เช่น ทัศนศึกษาศาสตร์ จิตวิทยา การวัดผล การแนะแนว และวิธีสอนต่าง ๆ
4. ได้รับการทดลองปฏิบัติงานในโรงเรียน จนได้รับการรับรองจากอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยง

ดังนั้นสถาบันการฝึกหัดครูทั้งหลาย จึงได้จัดโปรแกรมการศึกษาเพื่อการเตรียม
ครู โดยมีต้นความรู้อันต่าง ๆ ตามสัดส่วนต่อไปนี้

ความรู้ทั่วไป	22 - 43 %
ความรู้วิชาสังคมศาสตร์	35 - 52 %
ความรู้วิชาการศึกษา	17 - 40 % ¹

การจำแนกการศึกษาของครูออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ การศึกษาก่อนประจำการ
(Pre - service education) และการศึกษาขณะประจำการ (In - service
education) นั้นเป็นขบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ฉะนั้นการศึกษาดังกล่าวย่อมต้อง
การลักษณะของครูสังคมศึกษา ที่มีสมรรถภาพสูงที่เหมาะสมกับการประกอบวิชาชีพครู
ซึ่งควรมีคุณสมบัติดังนี้

ก. คุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristics) โตแก่
การมีจรรยาครู มีความรับผิดชอบ เป็นผู้มีใจอารี สุภาพเรียบร้อย สุขุมรอบคอบ มีบุคลิก
ลักษณะดีและเป็นแบบอย่างของนักเรียนได้

ข. ความสามารถทางวิชาการ (The Specialized Subject Matter)
ครูสังคมศึกษาต้องชอบและมีความซาบซึ้งในวิชาสังคมศึกษา ตลอดจนเข้าใจเป้าหมาย
ของวิชาสังคมศึกษาอย่างแท้จริง มีความคิดรวบยอดและพื้นความรู้ทางสังคมศาสตร์และ
สามารถที่จะหลอหลอมรายวิชาสังคมศาสตร์เข้าด้วยกัน "Inter - Disciplinary
Approach" รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหาและดำเนินการสอนวิชาสังคมศึกษาได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

---

¹ จรูญ คุญมี, "ครูสังคมศึกษา" การสอนวิชาสังคมศึกษา (กาฬสินธุ์: โรงพิมพ์
ประสานการพิมพ์ 2520), หน้า 5.

ค. คุณสมบัติทางวิชาชีพ (The Professional Education)

- สามารถใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีในการสอนวิชาสังคมศึกษา
- สามารถใช้อุปกรณ์การสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชนประกอบการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- สามารถเข้ากับนักเรียนได้ดี
- สามารถในการให้บริการแนะนำชี้แจงและเร้าใจให้นักเรียนสนใจการเรียน
- สามารถในการพัฒนาหลักสูตร และสามารถประเมินผล ตลอดจนเลือกโครงการทางสังคมศึกษาใหม่ ๆ มาใช้ในโรงเรียน
- สามารถใช้ทฤษฎีการ เรียบเรียงให้เป็นประโยชน์ในการสอน
- สามารถพัฒนาและใช้เทคนิคการวัดผลต่าง ๆ หลายวิธีการควบคู่กัน

ง. คุณสมบัติเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป (The General Education) ได้แก่ การมีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีความรู้ถึงอารยธรรมถึง ปรักษา วรรณคดี คนตรี ศิลปะ วิทยาศาสตร์ ตลอดจนทักษะในการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การผลิตครูจะไม่บังเกิดผลดีตามจุดหมาย ถ้าไม่จัดการอบรมครูประจำการควบคู่ไปกับการผลิตครูใหม่ อันเป็นกระบวนการศึกษาตลอดชีวิตของครู เพื่อให้ได้ครูสังคมศึกษาที่มีสมรรถภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติในอนาคตต่อไป

นักการศึกษาได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการ เตรียมครู สังคมศึกษาและการให้การศึกษาแก่ครูประจำการ ไว้อย่างสม่ำเสมอทั้งในประเทศและในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้สรุปได้ดังต่อไปนี้

การวิจัยภายในประเทศ

ในปี พ.ศ.2514 ปราวณี ภาสกรณี¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเตรียมครู
 สังกศศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิด
 เห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอน เกี่ยวกับโปรแกรมการเตรียม
 ครูสังกศศึกษา ระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์ เพื่อเป็นแนวคิดในการปรับปรุง
 หลักสูตรของคณะครุศาสตร์ แผนกมัธยมศึกษา สาขาวิชาสังกศศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบัณฑิตครุศาสตร์ ซึ่งสำเร็จการศึกษา ในปี พ.ศ.2507-
 2512 จำนวน 38 คน ซึ่งออกฝึกสอนในปีพ.ศ.2513 จำนวน 31 คน ประชากรที่ใช้ใน
 วิจัย² ทั้งหมด ไม่มีการสุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
 ทาคาเจดีย์ความคิด แล้วเสนอข้อมูลในรูปตารางและอธิบายประกอบ

ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตครุศาสตร์และนิสิตฝึกสอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า
 วิชาต่าง ๆ ในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป หมวดวิชาครูหมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชา
 เลือกเสรี มีประโยชน์และคุณค่าในการสอนสังกศศึกษาเป็นอย่างมากและจัดเนื้อหาความ
 รู้ได้เหมาะสม สามารถใช้เป็นพื้นฐานความรู้ของครูสังกศศึกษาได้ แต่ยังมีข้อบกพร่องบาง
 ประการ เช่นการจัดเนื้อหาวิชาในบางวิชายังไม่ละเอียดเท่าที่ควร ในด้านการเรียน
 การสอนบางวิชามีภาคปฏิบัติน้อยเกินไป ทางด้านอาจารย์ผู้สอนควรนำการสอนเนื้อหาความ
 รู้ในหมวดวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนมัธยมศึกษาและให้มีปริมาณ
 เพียงพอที่จะนำไปสอน นอกจากนี้บัณฑิตและนิสิตฝึกสอนได้เสนอแนะว่า ควรจัดจำนวน
 วิชาในหมวดวิชาต่าง ๆ ให้ได้สัดส่วนสมดุลกันและควรคำนึงถึงสิ่งที่นิสิตจะนำไปใช้เพื่อ
 ประโยชน์ในการสอนสังกศศึกษาระดับมัธยมมากที่สุด ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า :

¹ปราวณี ภาสกรณี, "การเตรียมครูสังกศศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะครุศาสตร์"
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2515).

คณะครุศาสตร์ควรจะได้ติดตามผลของการยดึกครุศึกษาศึกษาโดยสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ข้อดี
ข้อเสีย ในการทำงานของครุศึกษาศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงโปรแกรมการเตรียม
ครุศึกษาศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2517 ภนิกา กุสกุต¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมการเตรียม
ครุระดับปริญญาตรี เพื่อสอนวิชาศึกษาศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดโปรแกรม
การเตรียมครุระดับปริญญาตรี เพื่อสอนวิชาศึกษาศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูในเขตกรุงเทพ
มหานคร 3 แห่ง คือ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในด้านการจัดรายการวิชาการ
ศึกษาทั่วไปกับหมวดวิชาเฉพาะ และการจัดอัตราส่วน ระหว่างหมวดต่าง ๆ ในโปรแกรม
ความถี่เห็นของนิสิตนักศึกษา กับบัณฑิตทางการศึกษาที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมครุศึกษาศึกษา
ศึกษาในสถาบันของตน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง นิสิต นักศึกษาคครู จำนวน 185
คน และบัณฑิตทางการศึกษาจำนวน 107 คน ซึ่งได้เลือกเรียนวิชาศึกษาศึกษา เป็นวิชาเอก-
โท โดยวิธีสุ่มตัวอย่างประชากรแบบธรรมดาค่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 292 ชุด แล้วทำ
การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าทอม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ผลการวิจัยพบว่า

1. อัตราส่วนของหมวดวิชาทั่วไปในโปรแกรมทั้ง 3 แห่งเท่ากับร้อยละ 30 ซึ่ง
สูงกว่าอัตราส่วนของหมวดวิชาเฉพาะและวิชาครู ซึ่งมีอัตราส่วนเฉลี่ยร้อยละ 30 และ
23 ตามลำดับ ทั้ง 3 สถาบัน จัดรายการวิชาสาขามนุษยศาสตร์มากกว่าวิชาสาขาศึกษ
ศาสตร์ถึง 3 เท่า และจัดวิชาประวัติศาสตร์ไว้สูงสุดในหมวดวิชาเฉพาะ จึงเป็นการถือเอา
วิชาประวัติศาสตร์เป็นแกน

¹ภนิกา กุสกุต, "โปรแกรมการเตรียมครุระดับปริญญาตรี เพื่อสอนวิชาศึกษาศึกษา"
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2517).

2. ความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาคูและบัณฑิตทางการศึกษาต่อโปรแกรมนี้

ดังต่อไปนี้

ก. นักศึกษาเห็นว่าวิธีการเรียนการสอนในวิชาเนื้อหาและวิชาครูเป็นแบบบรรยายการใช้อุปกรณ์การสอนมีน้อย ไม่ค่อยใช้แนวการสอนแบบใหม่ ๆ

ข. การนิเทศ ของอาจารย์ไม่เพียงพอ บุคคลที่เหมาะสมจะเป็นอาจารย์นิเทศก็คือ ผู้ที่มีความรู้วิชาเนื้อหาและวิชาครู

ปัญหาที่นักเรียนประสบคือ การฝึกภาคปฏิบัติและจำนวนหนังสือค้นคว้าไม่พอ

ในปี พ.ศ. 2518 มลิวา คันวูฉินันท์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเตรียมครูสังคัมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อจะศึกษาความเหมาะสม ปัญหา สอดคล้องของเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในโปรแกรมการ เตรียมครูสังคัมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นไปยังบัณฑิตศึกษาศาสตร์ หลักสูตร นักศึกษาคุปกติ จำนวน 35 คนและนักศึกษากายนอก 143 คน อาจารย์ส่วนใหญ่ตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่บัณฑิตศึกษาศาสตร์ปฏิบัติงานอยู่จำนวน 28 คน ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2514-2517 บัณฑิตศึกษาศาสตร์และอาจารย์ใหญ่มีจำนวนน้อยจึงใช้เป็นประชากรทั้งหมด แล้ววิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย เสนอข้อมูลในรูปตารางและอธิบายประกอบ

¹ มลิวา คันวูฉินันท์, "การเตรียมครูสังคัมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมของการ เตรียมครูสังคมศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มีความเหมาะสมดีแล้ว ส่วนเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม บัณฑิตทั้งสองหลักสูตรต้องการให้มีการปรับปรุงในด้านเนื้อหาวิชาตลอดจนเพิ่มหนังสือประกอบการศึกษา ปรับปรุงเนื้อหาวิชาและจำนวนหน่วยกิตให้สอดคล้องกับเวลาเรียน ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะว่า สถาบันฝึกหัดครูมีบทบาทสำคัญในการ เตรียมครูให้พร้อมทั้งด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ บุคลิกภาพที่ดี สมวัย เป็นครูสังคมศึกษา หลักสูตรควรมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอและจัดทำตารางเรียน และหนังสืออ่านประกอบให้พอเพียง อาจารย์ควร เน้นให้เห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน และควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ

ในปีเดียวกันนี้ รุจี เกิดแก้ว¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเตรียมครูสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโปรแกรมการ เตรียมครูสังคมศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์สังคมศึกษา นักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับโปรแกรมการ เตรียมครูสังคมศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ 30 คน นักศึกษาฝึกสอนวิชาเอกสังคมศึกษา 90 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น และสัมภาษณ์ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับประสิทธิภาพของครูสังคมศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและอธิบายประกอบ

¹รุจี เกิดแก้ว, "การเตรียมครูสังคมศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518).

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า หมวดวิชาสามัญมีประโยชน์ปานกลางในการเตรียมครูรายวิชาในหมวดเฉพาะสมควรปรับปรุงเนื้อหาและจัดเวลาให้เหมาะสม หมวดวิชาเอกมีประโยชน์มาก เนื้อหาวิชาเหมาะสมที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาคควรเพิ่มบางเรื่องในละเอียด กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้สำหรับความสมดุลของหมวดวิชาต่าง ๆ ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตสำหรับวิชาบังคับ ในหมวดวิชาเอกและวิชาการฝึกสอน ควรลดหน่วยกิตในวิชาสามัญ วิชาเลือก ในหมวดวิชาเอกอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่างกัน คืออาจารย์เห็นว่าเนื้อหาในหมวดวิชาเอกมีความเหมาะสมมากในการนำไปสอนและการจัดเวลาที่เหมาะสมมากกับเนื้อหาวิชา นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาวิชาเหมาะสมปานกลางในการไปใช้สอนและการจัดเวลาเหมาะสมปานกลาง

ในปี พ.ศ. 2522 สุภรณ์ จึงสืบพันธุ์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การผลิตและการใช้ครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายการผลิตครูปริญญาตรีของสถาบันผลิตครู คุณสมบัติของครูสังคัมศึกษาที่ใช้ใช้ครูสังคัมศึกษาต่อการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนวิชาวิธีสอนสังคัมศึกษา ผู้บริหาร หัวหน้าสายสังคัมศึกษาศูสังคัมศึกษา นักเรียนที่มีต่อการผลิตและการใช้ครูสังคัมศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรในแต่ละเขตการศึกษา 12 เขต รวมทั้งกรุงเทพมหานคร โดยวิธีสุ่มตัวอย่างประชากรแบบแบ่งชั้น ข้อมูลที่ได้รับนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยัม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ

¹สุภรณ์ จึงสืบพันธุ์, "การผลิตและการใช้ครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

ผลการวิจัยพบว่า

1. นโยบายการผลิตครูปริญญาตรี ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า เน้นคุณภาพของยูเรี่ยนโดยกำหนดคุณสมบัติของครูปริญญาตรี 3 ประการ คือ ความรู้เนื้อหาแน่นยำ มีความสามารถในการสอนและลักษณะของความเป็นครูที่ดี สถาบันการฝึกหัดครูให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับหมวดวิชาเฉพาะและ วิชาครู การฝึกหัดครู ชาติเอกภาพ ควรประสานงานกันระหว่างสถาบันผลิตครู
  2. ผู้บริหาร และหัวหน้าสายวิชา เห็นว่าครูสังคัมศึกษาควรมีวุฒิปริญญาตรีทาง วิชาเอกสังคัมศึกษาสอนใดทั้งมีชมคนและปลาย หัวหน้าสายวิชาสังคัมศึกษาและนักเรียน เห็นว่าครูสังคัมศึกษาควรมีความรู้อย่างแน่นยำในเนื้อหาสาระ
  3. การผลิตครูสังคัมศึกษา อาจารย์ผู้สอนวิชาสอนสังคัมศึกษาและผู้บริหาร โรงเรียนเห็นว่าการปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูและประสานงานกันในระหว่างสถาบัน ผลิตครู ครูสังคัมศึกษาเห็นว่าการกำหนดสายวิชาครู ปริญญาตรี วิชาเอก 1 วิชา และ วิชาโท 1 วิชา และควรเพิ่มหน่วยกิตในวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมในสายวิชาการ สอนสังคัมศึกษา
  4. การใช้ครูสังคัมศึกษาควรได้สอนตรงตามสาขาวิชาเอก ควรมีชั่วโมงสอน ประมาณ 16 - 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และควรได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้วิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าการจัดครู เขาสอน ผู้สอนควรมีความรู้พื้นฐานสายวิชาที่ได้รับ การบรรจุ ประสบการณ์ความสามารถ หัวหน้าสายวิชาเห็นว่าปัญหาในการปฏิบัติงาน รวมกันของครู ครูสังคัมศึกษาขาดความรับผิดชอบ
- ในปีเดียวกัน สุมาลี วิไลรัตน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการดำเนินการสอนตามโปรแกรมการสอนสังคัมศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู" โดยมีจุดประสงค์

¹สุมาลี วิไลรัตน์, "ปัญหาการดำเนินการสอนตามโปรแกรมการสอนสังคัมศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูส่วนกลางและวิทยาลัยครูส่วนภูมิภาค เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินการสอนสังคมศึกษาในระดับปริญญาตรี ในด้าน หลักสูตร วิธีสอน การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดผล การสอน และความของการความช่วยเหลือ ในการสอนวิชาสังคมศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนสังคมศึกษาในระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค 13 แห่ง จำนวน 100 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ แล้วนำเสนอผลข้อมูลในรูปแบบตารางและอธิบายประกอบ

ผลของการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์สังคมศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือ ในการดำเนินการสอนตามโปรแกรมการสอนสังคมศึกษา ระดับปริญญาตรีไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ

1. ความต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตร และประมวลการสอนสังคมศึกษาในระดับปริญญาตรี เพราะมีเนื้อหาวิชาซ้ำซ้อนกัน
2. ต้องการรับการอบรมและนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนและเนื้อหาวิชา
3. ไม่มั่นใจว่าแบบทดสอบที่ใช้จะให้ออกตรงตามที่ต้องการ
4. ขาดเอกสารทางวิชาการและสื่อประกอบการสอนสังคมศึกษา
5. มีปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางสังคมศึกษาแตกต่างกันและขาดทักษะในการคิด วิพากษ์วิจารณ์ และวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ
6. ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างอาจารย์สังคมศึกษาในหน่วยเดียวกัน
7. มีงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนมาก
8. ขาดงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอนสังคมศึกษา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้การศึกษาแก่ครูสังคมศึกษาในระหว่างประจำ
การโดยทรงยังไม่ผู้ใดทำไว้ แต่มีงานวิจัยที่ใหม่ขอมูลเกี่ยวกับความต้องการในการศึกษา
อบรมของครูประจำการทั่วไป ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยได้คือ

ในปี พ.ศ. 2520 ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมครูประจำการระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ความต้องการของครู การปฏิบัติกิจการและปัญหา" โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือการสำรวจความต้องการทางด้าน
การส่งเสริมครูประจำการของผู้บริหารและครูประจำการในเขตการศึกษา 6 ศึกษาวิเคราะห์
ถึงการปฏิบัติกิจการส่งเสริมครูประจำการ ระดับมัธยมศึกษาและเปรียบเทียบความนึกเห็น
เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจการ ความต้องการและปัญหาการส่งเสริมครูประจำการ ระหว่างผู้
บริหารและครูประจำการ โดยส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าหน่วย
ศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 72 คน
และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 270 คน รวม 342 คน โดยวิธีสุ่มแบบง่าย นำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยรายข้อแล้วใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่าง
คะแนนของกลุ่มตัวอย่าง และอธิบายประกอบการวาง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารยังมีความสนใจในการปรับปรุงตัวครูไม่เต็มที่เท่าที่
ควร มีการปฏิบัติกิจการและปัญหาในระดับปานกลาง ผู้บริหารและครูประจำการมีความ
เห็นตรงกันว่า ควรสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น ทักษะของผู้บริหาร
ต้องการให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูการให้การศึกษาอบรมแก่ครูควร เน้นการ
ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะในการนำไปปฏิบัติ ครูประจำการ เห็นว่ายังขาดหน่วยงาน

¹ ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ "การส่งเสริมครูประจำการระดับมัธยมศึกษาในเขต
การศึกษา 6 ความต้องการของครู กิจการปฏิบัติกิจการและปัญหา" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษ
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2520).

ที่จะช่วยให้ข้อ เสนอแนะ ความรู้ความชำนาญ เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ชาติโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับตนเอง ชาติการอบรมครูที่ต่อเนื่อง การอบรมสัมมนาที่จัดให้แก่ครูนั้น สาระวิชาไม่น่าสนใจและไม่ค่อยเป็นประโยชน์ และความต้องการของทั้งสองกลุ่มเห็นความจำเป็นและมองเห็นประโยชน์ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูได้รับการส่งเสริม เพื่อให้ได้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพของตน

ในปี พ.ศ. 2521 บุญทัน เมาเจริญ¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงรายและพะเยาที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครู เชียงรายแก่ครูประจำการ" โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาและความต้องการในด้านการบริหาร และด้านวิชาการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงรายและพะเยา และศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู เชียงรายในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู และการให้บริการแก่ครูประจำการ ของวิทยาลัยครู เชียงราย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพปัญหาและความต้องการของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงรายและพะเยากับแนวความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู เชียงราย ในด้านการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู และการให้บริการแก่ครูประจำการ โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์วิทยาลัยครู เชียงราย 46 ชุด และครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 533 ชุด โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากจำนวนครู สำหรับอาจารย์ในวิทยาลัยครู ใช้เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมด ได้รับแบบทดสอบกลับคืน 472 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้จากการหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย หาค่าความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรโดยใช้ และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ นำข้อมูลที่ได้มาอธิบายประกอบตาราง

¹ บุญทัน เมาเจริญ , "ปัญหาและความต้องการ ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงรายและพะเยาที่สัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตรและการให้บริการของวิทยาลัยครู เชียงรายแก่ครูประจำการ" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2521).

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับ
 หลักสูตร ป.กศ. และ ป.กศ.ชั้นสูง ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 ระดับ
 ส่วนมากเห็นว่า ควรปรับปรุงหรือดัดแปลงหลักสูตรให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นและการเตรียม
 การก่อนออกฝึกสอน และการฝึกสอนให้ประโยชน์มาก ครูต้องการให้มีหน่วยงานที่ผลิต
 อุปกรณ์การสอนแจกและต้องการให้จัดการอบรมสัมมนาฝึกปฏิบัติในเรื่อง การสร้างอุปกรณ์
 การสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนมาก ความการเรียนการสอนก็มีปัญหาในด้าน การขาด
 แล่นอุปกรณ์การสอน การขาดการนิเทศการสอนและอาจารย์วิทยาดียคร เห็นว่าหลักสูตร
 ป.กศ. และ ป.กศ.ชั้นสูง นั้นมีเนื้อหาหลักสูตรเหมาะสมในการนำไปใช้ในอาชีพครูมาก

ในปี พ.ศ.2522 สุกใจ บุญอารีย์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของ
 ครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการอบรมครูประจำการ" โดยมีวัตถุประสงค์
 ในการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานีต่อการ
 อบรมครูประจำการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมศึกษาต่อการอบรมครู
 ประจำการ ตามสภาพความแตกต่างของประสบการณ์ในการสอน วุฒิ และสภาพการ
 สมรส โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 443 ชุด ไปยังครูประถมศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี
 โดยผู้ส่งตัวอย่างประเภทแผนการอบรมครูประจำการในระยะ 5 ปี ที่ผ่านมานำแบบ
 สอบถามที่ได้ออกมาแจกจ่ายส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที และนำเสนอข้อมูลด้วยคำ
 อธิบายประกอบตาราง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สุกใจ บุญอารีย์, ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี
 ต่อการอบรมครูประจำการ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522).

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดอุบลราชธานี
ต่อการอบรมครูแบบเลื่อนวุฒิและไม่เลื่อนวุฒิ ในเรื่องต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน การจัดอบรม
ทำได้ แต่มีการ ติดตามและการประเมินผลจากครูน้อย อุปสรรคของครูในการ เข้ารับ
การอบรมครูประจำการ คือ เศรษฐกิจ และมีอุปสรรคน้อยมากที่จะนำความรู้และประสบ
การณ์ที่ได้จากการอบรมไปใช้ ส่วนงบประมาณ สื่อการสอน คู่มือ ตำรา มีไม่เพียงพอ
ครูมีความต้องการอย่างมากเกี่ยวกับ การจัดการอบรมโดยเน้นเรื่องวิธีสอน และกิจกรรม
การสอนที่ทองการ ให้จัดหลาย ๆ แบบโดยเน้นกิจกรรมปฏิบัติจริง และครูมีความ
สะดวกที่สุด ที่จะ เข้ารับการอบรมในระหว่างปีภาคเรียน และให้หน่วยงานเจ้างัดจัด
การอบรมครูประจำการ และจากการเปรียบเทียบความคิดเห็น ครูที่มีสภาพสมรสแตกต่าง
กัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันหลาย เรื่องที่สุด ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน
มีความคิดเห็นแตกต่างกันรองลงมาและครูที่มีวุฒิแตกต่างกันน้อย เรื่องที่สุด

การวิจัยภายในประเทศ เกี่ยวกับการ เตรียมครูสังคมศึกษา พบว่า ผู้วิจัยส่วนใหญ่
ศึกษาโปรแกรมการ เตรียมครู และต้องการให้มีการติดตามผลการผลิตครูสังคมศึกษาโดย
สม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบข้อดีข้อเสียในการทำงานของครูสังคมศึกษา และเพื่อใช้เป็น
แนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมการ เตรียมครู ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยอีกส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ ของครูประจำการในเรื่อง
การเพิ่มพูนความรู้ในสถาบันฝึกหัดครู ผลปรากฏว่า ครูประจำการส่วนใหญ่ต้องการที่จะ
เพิ่มพูนความรู้ในวิชาชีพ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความเจริญก้าวหน้า
ทางเทคโนโลยีทางการศึกษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมครูสังคมศึกษาและการให้การศึกษาแก่ครู
ประจำการสังคมศึกษามีดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. 1972 การ์ดอน สกอต บาคัส¹ (Gardon Scott Bachus)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignment, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary School of Arkansas," โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ
ศึกษาถึง การเตรียมครูสังคมศึกษาในคณาวิชาการ การกำหนดงานคณาการสอน เจตคติ
ของครูสังคมศึกษาที่มีต่อความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาที่ทำการสอนกับหลักสูตร และความ
ก้าวหน้าทางวิชาชีพของครูสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ใ้ครูสังคมศึกษา
จำนวน 60 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอาร์คันซอร์ เป็นตัวอย่างประชากร แบบ
สอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นขอมูลเกี่ยวกับครูในเรื่องการ
เตรียมครู การกำหนดงานคณาการสอนและเจตคติต่อวิชาชีพ ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดเจตคติ
ของครูสังคมศึกษาที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาและหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา เป็น
แบบวัดเจตคติโดยใช้ Osgood Semantic Differential โดยมีคณะกรรมการผู้ตัดสิน
จากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจำนวน 8 ท่าน และครูสังคมศึกษาจำนวน 2 ท่าน ตรวจแบบ
สอบถามและให้ข้อคิดเกี่ยวกับการเตรียมครูคณาวิชาการและเจตคติต่อวิชาชีพของครูสังคม
ศึกษา

¹ Gardon Scott Bachus, "An Analysis of the Academic Preparation, Teaching Assignment, and Professionalism of Selected Social Studies Teachers in Secondary School of Arkansas," Dissertation Abstracts International, 5 (November 1972), p. 2207-A.

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในรัฐอาร์คันซอร์ ไม่ได้รับการเตรียมตัวด้านวิชาการ เกี่ยวกับสังคมศาสตร์ในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และจากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ได้เรียนอย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาประวัติศาสตร์มากกว่าสาขาอื่นในหมวดสังคมศึกษา
2. ครูสังคมศึกษาจำนวนมากมอง ตอนวิชาที่ไม่ตรงกับความรู้พื้นฐานที่ตนได้เรียนมา
3. ครูมีเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาวิชาในสาขาวิชาของตน ในด้านความสัมพันธ์กับเนื้อหาในสาขาอื่น
4. โปรแกรมสังคมศึกษาที่กระทรวงศึกษาของรัฐ ได้จัดไว้เป็นมาตรฐาน ในระดับประกาศนียบัตรของครูสังคมศึกษานั้น มีขอบกว้างที่จะคงแก้ไขมา
5. ครูสังคมศึกษาไม่ค่อยสนใจเขาเป็นสมาชิกสมาคมของวิชาชีพของครู ตลอดจนไม่สนใจที่จะอ่านนิตยสารที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพของตน

ในปี ค.ศ. 1973 โจดี ลี เบอร์ตัน¹ (Jodie Lee Burton) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Patterns of Subject Matter Preparation of High School Social Studies Teachers การศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการเชิงประวัติศาสตร์ศึกษาข้อเสนอนี้ในการเตรียมเนื้อหาวิชาครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวบรวมงานวิจัยและข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อเปรียบเทียบข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาในเรื่องการเตรียมเนื้อหาวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระยะปี ค.ศ. 1930 - 1970 และเสนอผลข้อเสนอแนะนี้ต่อ

¹ Jodie Lee Burton, "Patterns of Subject Matter Preparation of High School Social Studies Teachers," Dissertation Abstracts International, 7 (January, 1973), p. 3449-A.

กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมค่านเนื้อหาวิชาให้แก่ครู ซึ่งแบ่งการจัดเตรียมความรู้ทางเนื้อหาวิชาให้แก่ครูตั้งคมศึกษาเป็น ๒๓ แบบคือ เนื้อหาวิชาอย่างกว้าง เนื้อหาวิชาแกน เนื้อหาวิชาเฉพาะ

แต่จากการศึกษาโปรแกรมของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยจำนวน 67 แห่ง ปรากฏว่า วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทุกขนาดมีการ วัตถุประสงค์โปรแกรมแบ่งเป็น 2 แบบคือ เนื้อหาวิชาเฉพาะ (Specialized Coverage) เนื้อหาวิชาเฉพาะ และเนื้อหาวิชาแกน (Specialized Coverage and Core Coverage) และเมื่อผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร 4 กลุ่ม ในรัฐจอร์เจีย (Georgia) เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ความรู้ทางค่านเนื้อหาวิชาที่ได้รับ การเตรียมมาในอดีต และขอเสนอแนะสำหรับการ เตรียมเนื้อหาวิชาครูตั้งคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยปรากฏว่า ประชากร 4 กลุ่ม คือ นักศึกษาทางสังคมศาสตร์ ครูตั้งคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษานิเทศก์สายสังคมศึกษา มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือทั้ง 4 กลุ่ม ขอรับการเตรียมตัวทางค่านเนื้อหาวิชาแกน

ในปี ค.ศ. 1973 เดวิด โทมัส แมคอะฟี¹ (David Thomas McAfee) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analysis of the Preparation and Performance of Social Studies Teachers" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโปรแกรมการเตรียมครูสังคมศึกษาว่าได้ฝึกฝนอบรมเพียงพอที่จะเป็นครูตั้งคมศึกษาและความสามารถในการสอนของครูในห้องเรียน โดยวัดจากความคิดเห็นของตัวครูผู้สอนเอง และวัดจากความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ ซึ่งครูตั้งคมศึกษาได้อ้างอิงถึง

¹David Thomas McAfee, "An Analysis of the Preparation and Performance of Social Studies Teachers," Dissertation Abstracts International, 9 (March, 1974), pp. 5593-A-5594-A.

แบบสอบถามสร้างขึ้นเพื่อใช้ทราบถึง ค่านิยมในการเรียน หลักสูตรเฉพาะ
 ทฤษฎีและวิธีการทางการศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ มนุษยสัมพันธ์ของครูกับบุคคลอื่น การ
 ฝึกสอน และการได้รับความช่วยเหลือจากการทำงานโดยส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคม
 ศึกษาที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเซาท์เทิร์น อิลลินอยส์ (Southern Illinois)
 และอาจารย์นิเทศซึ่งนิเทศใคอย่างข้อถึง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้วิจัยใคตั้งสมมุติฐานไว้ 4 ข้อ
 ผลการวิจัยพบว่า

1. จากสมมุติฐานแรก คือ การประ เมีนผลของอาจารย์นิเทศักครุสังคม
 ศึกษาในขณะที่ยังเป็นนิสิตฝึกสอน ซึ่งวัดจากคะแนนเฉลี่ย 5 ระดับ ที่อาจารย์นิเทศักประ
 เมีนไว้นั้นไม่แตกต่างจากการประ เมีนผลตนเอง ของครูสังคมศึกษา โดยใช้คะแนนเฉลี่ย
 5 ระดับเช่นกัน เพราะผลปรากฏว่า ครูและอาจารย์นิเทศักประ เมีนผลครูในระดับเกรด
 4 - 5 แลคะแนนเฉลี่ยเมื่อครูประ เมีนผลตนเองอยู่ในระดับ 3 - 4

และผลการวิจัยยอมรับ สมมุติฐานที่ 2, 3, 4 ที่ตั้งไว้

2. ครูสังคมศึกษาพึงพอใจโปรแกรมการ เตรียมครู ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้
 ซึ่งทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความมั่นใจในความสามารถของตน ที่จะรับหน้าที่เป็นครู
 สังคมศึกษาและสะท้อนให้เห็นความสำ เร็จและขบวนการ เตรียมครูสังคมศึกษาของมหา
 วิทยาลัยแห่งนี้

3. อาจารย์นิเทศักเองมีความพึงพอใจในโปรแกรมการ เตรียมครู ของ
 มหาวิทยาลัยแห่งนี้เช่นกัน โดยให้ค่าคะแนนเฉลี่ยการทำงานของครูสังคมศึกษาในระดับ
 สูงกว่ามาตรฐาน

4. โปรแกรมการ เตรียมครูสังคมศึกษาทำให้นักศึกษามีความคุ้นเคย เทคนิค
 และวิธีการมากมายซึ่งเขาจะใคใคไปใค ในการสอนวิชาสังคมศึกษาใคด้วย

ในปี ค.ศ. 1977 สตีเฟน แซมมวล แคทซ์¹ (Stephen Samuel Katz) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "A Study of Social Studies Teachers' Perceptions of the Utility of In-Service Training Meeting Classroom Needs" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ การตรวจสอบความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการฝึกอบรมเป็นชั้นเรียน เป็นเวลา 5 วัน ต่อวิธีการซึ่งจะนำไปใช้สอนในห้องเรียน ซึ่งมี 8 แบบที่ได้รับการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากร ซึ่งได้แก่ ครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมดที่เมืองมอนต์โกเมอรี รัฐเพนซิลวาเนีย (Montgomery County, Pennsylvania) จำนวน 272 คน ที่ทำการสอนในระหว่างปีการศึกษา 1975 - 1976 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 209 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.80 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและอัตราส่วนร้อยละ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบ 2 แบบ คือ แบบทดสอบ (The Mann Whitney U Test) และแบบทดสอบ Kruskal Wallis หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนตามแบบของสเปียร์แมน (Spearman) และทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi - square) เพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างครูที่มีอายุ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับการสอนจากเพื่อนครู และสามารถปรับปรุงการสอนของตนจากการที่ได้รับการอบรม
2. การที่ได้รับการแนะนำจากผู้บริหาร โรงเรียนมีส่วนในการปรับปรุงการสอนประจำวัน

1

Stephen Samuel Katz, "A Study of Social Studies Teachers' Perceptions of Utility of In-Service Training in Meeting Classroom Needs," Dissertation Abstracts International, 4 (October 1977), p. 2059-A.

3. การปฏิบัติงานของครูหญิงและครูชายมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
4. เมื่ออายุการทำงานมากขึ้น ความแม่นยำในเนื้อหาเพิ่มมากขึ้น
5. การอบรมบางครั้ง ทำให้มีการปรับปรุงเนื้อหาและวิธีสอน

ในปี ค.ศ. 1978 ไมเคิล เดวิด มอริสัน¹ (Michael David Morrison)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Effect of an Intensive In-Service Program in Modifying the Questioning Behavior of Teachers and Students in Secondary School Social Studies Classes" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน ในการฝึกวิธีสอนทักษะเฉพาะให้ครูสอนสังคมศึกษาประจำการ กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยครูสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยม 38 คน จากเขตการศึกษาที่เปรียบเทียบกันได้ 2 แห่ง แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองประกอบด้วยครูสังคมศึกษา 19 คน จากเขตการศึกษาหนึ่งที่ไม่เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการในการตั้งคำถาม อีกกลุ่มหนึ่งประกอบด้วยครูสังคมศึกษา 19 คน จากเขตการศึกษาหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม ทั้งสองกลุ่มนี้เปรียบเทียบกันจะคำนึงถึงองค์ประกอบด้านเพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน การยอมรับการเปลี่ยนแปลง และแบบการตั้งคำถาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจำนวน 4 ครั้ง ในระหว่างปีการศึกษา 1972 - 1973 โดยใช้แบบบันทึกเสียง การประชุมปฏิบัติการและผลที่ได้จากการสอบของครูแต่ละคน และนำข้อคำถามที่ได้จากเครื่องป้อนถูกจำแนกตามระบบ (Gallagher - Aschner System) สำหรับรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

¹ Michael David Morrison, "The Effect of an Intensive In-Service Program in Modifying the Questioning Behavior of Teachers and Students in Secondary School Social Studies Classes," Dissertation Abstracts International, 7 (January 1979), pp. 4027-A-4028-A.

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลังจากที่ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เวิร์กช็อป 1 วัน เกี่ยวกับการตั้งคำถาม ครูไม่ถามสูงกวาระดับ สอนนอยต่ำกวาระดับ จึงตรงกันข้ามกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในโครงการ
2. คำถามส่วนใหญ่ของครูผู้เข้าประชุมปฏิบัติการ เวิร์กช็อป 1 วัน เหมือนเดิม กลุ่มครูที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ
3. องค์ประกอบต่าง ๆ ว่าควยเรื่อง เพศ อายุ จำนวนปีแห่งประสบการณ์ ในการสอน และการยอมรับการเปลี่ยนแปลง (ความเป็นผู้มีใจเปิดกว้าง) โดยทั่ว ๆ ไปแล้วไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจจริงของครูที่ประสงค์เข้าร่วมปฏิบัติการที่จะเปลี่ยนแปลง (กระส่วน) การตั้งคำถามในชั้นเรียน แนวคำถามที่เคยใช้ก่อนเข้าประชุมก็ยังนำมาใช้ อยู่ต่อไป ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้ตั้งคำถามใหญ่ในระดับสูงขึ้นกว่าที่เคยใช้ในชั้นเลย
4. นอกจากคำถามระดับธรรมดาแล้ว จำนวนคำถามที่ถามโดยนักศึกษาที่ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการไม่ได้แตกต่างกันไปจากนักศึกษาในกลุ่มควบคุมเลย
5. หลังจากอ่านบทความเผยแผ่เปิดของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาแล้ว นักศึกษาที่สอนโดยกลุ่มประชุมเชิงปฏิบัติการ ไม่ได้ตั้งคำถามสูงกวาระดับที่สอนโดยกลุ่มควบคุมเลย
6. การประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับครูประจำการ ไม่มีผลต่อระดับคำถาม ในการสอนที่เข้าร่วมประชุมสร้างชั้นเลย ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้ตั้งคำถามในระดับสูง กว่า ก่อนที่พวกเขาจะเข้าฝึกอบรมเลย คำถามเหล่านี้ไม่ได้แตกต่างกันไปจากกลุ่มควบคุมเลย
7. ไม่มีความสัมพันธ์กันเลยระหว่างคำถามของครูที่ใช้ในชั้นเรียน และคำถามที่เื้อคำถามในการสอน
8. ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างระดับของคำถามที่นักศึกษาถามในห้องเรียน และระดับของการถามปัญหาที่ครูสร้างขึ้น

9. คำถามที่ครูสร้างขึ้นในการสอบไม่เห็นอวาระกับคำถามของนักศึกษาที่ถาม
ในชั้น

ผู้วิจัยได้สรุปดังนี้

1. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเร่งรัดสำหรับครูประจำการ 1 วัน เป็นวิธีการที่ไม่มีผลในการสอนทักษะใหม่ใดแก่ครู
2. มีความจำเป็นการวางแผนที่ดีกว่า ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้ครูสอนวิชาสังคมศึกษาประจำการ
3. การจัดและ ลักษณะของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาจะมีผลอย่างยิ่ง ต่อการตั้งคำถามที่ถามในชั้นเรียน
4. ระยะเวลาการตามปัญหาและความคิดในชั้นเรียนวิชาสังคมศึกษานั้นควรมาก เห็นได้ชัดในคำถามของการสอบ คำถามที่แยกแยะผิดแยกกันไปในนั้นไม่ค่อยจะมี
5. ครูทำหน้าที่เป็นแบบอย่างสำหรับการตั้งคำถามของนักศึกษา
6. การศึกษาอย่างมีระบบและความลึกซึ้งในการตั้งคำถาม ต้องเป็นส่วนสำคัญในหลักสูตรการฝึกหัดครู สำหรับครูที่จะเป็นครูสอนวิชาสังคมศึกษาต่อไป

ในปี ค.ศ. 1980 ดีเรค แจนส์ ชัสเตอร์ (Derek Vance Schuster) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Application of Selected Research to the Design of an In-Service Social Studies Instructional Skills Development Program" โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อสร้างโปรแกรมพัฒนาทักษะในการ

Derek Vance Schuster, "The Application of Selected Research to the Design of an In-Service Social Studies Instructional Skills Development Program," Dissertation Abstracts International, 12 (June 1981), p. 5067-A.

สอนใหม่แก่ครูประจำการที่สอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐบาลในเมืองนิวยอร์ก การจัดโปรแกรมพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นพื้นฐานคือ

1. งานวิจัยที่ทำมาแล้วเกี่ยวกับวิธีการฝึกอบรมครูประจำการที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้วิธีการฝึกอบรมโดยใช้การบรรยาย ประกอบการอภิปราย
2. งานวิจัยที่ทำมาแล้วเกี่ยวกับกลวิธีในการสอนสังคมศึกษา ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าวิธีบรรยายประกอบการอภิปราย
3. การตรวจสอบความต้องการของครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่คัดเลือกจากรัฐนิวยอร์ก เพื่อเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับทฤษฎีการสอนตามที่คนกลาง

วิธีการอบรมครูประจำการและวิธีในการสอนสังคมศึกษาที่พบว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการบรรยายประกอบการอภิปรายที่ได้จัดไว้ในโปรแกรมอบรมครูประจำการคือวิธีที่พบว่ามีประสิทธิภาพ ซึ่งได้กลายมาเป็นเนื้อหาของการฝึกอบรมได้แก่ วิธีการมีส่วนร่วม สอบสวน การกำหนดค่านิยมและสถานการณ์จำลอง และวิธีการอบรมที่พบว่ามีผลและนำมาใช้ในการอบรมได้แก่ การสอนแบบจุดถัก, วิธีการศึกษาเฉพาะกรณี, การวิเคราะห์ปฏิกริยารวม (Interaction Analysis)

แบบตรวจสอบความต้องการ เพื่อเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับทฤษฎีการสอนที่ใช้ในการวิจัยที่พัฒนาโดยสถาบัน The Battle Memorial Institute เพื่อความต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรมของครูที่สอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 250 คน ในเมืองแมนฮัตตัน ขอสอบที่สร้างขึ้นมานี้ใช้วัดความแตกต่างระหว่างทักษะการสอน ซึ่งครูรู้สึก ครูควรจะมี และทักษะการสอนที่ครูได้มีจริง 27 ประการเกี่ยวกับวิธีการ สัมสอบ การกำหนดค่านิยม การสร้างสถานการณ์จำลอง

ความต้องการของครูผู้สอนนำมาใช้เพื่อปรับปรุงเป็นเป้าหมายและจุดมุ่งหมายโปรแกรมอบรมครูประจำการได้เสนอแนะการจัดบรรยากาศโครงสร้างของโปรแกรมและรายละเอียดถึง 44 หน้า ซึ่งสามารถใช้ปฏิบัติใหม่บรรลุวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ขอแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแบบสำรวจความต้องการของครู
2. ขอแนะนำเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมอบรมครูประจำการ
3. ขอแนะนำเพื่อการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมที่มีบรรยากาศเหมาะสม
4. ขอแนะนำเพื่อการค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอบรมครูประจำการและ

วิธีการสอนสังคมศึกษา

ผลการวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับการเตรียมครูผู้สอนมีผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศ ส่วนการให้การอบรมแก่ครูประจำการสายสังคมศึกษาในต่างประเทศได้จัดอบรมอย่างสม่ำเสมอ โดยแต่ละโปรแกรมการอบรมมีกำหนดเวลาไม่นานนัก แต่ก็สามารถส่งเสริมและให้ความรู้แก่ครูในอันที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในการสอนได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย